

ÎNCHEIERE

22 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ion Corolevschi, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Departamentul
Instituțiilor Penitenciare,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Glușcenco
Eugeniu către Departamentul Instituțiilor Penitenciare privind accesul la informație,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015, prin care au
fost respinse apelurile declarate de Glușcenco Eugeniu și de Departamentul
Instituțiilor Penitenciare, fiind menținută fără modificări hotărîrea Judecătoriei
Botanica, mun. Chișinău din 22 octombrie 2014,

c o n s t a t ă

La 20 iunie 2014 Glușcenco Eugeniu a depus o cerere de chemare în judecată
către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (în continuare DIP) privind accesul la
informație.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 15.05.2014 a solicitat
Departamentului Instituțiilor Penitenciare să-i comunice locul unde își execută
pedeapsa cetățeanul Republicii Moldova, Patlaciuc Piotr Mihai, născut la
07.07.1959 în or. Hîncești, condamnat în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal,
prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 14.06.2012.

Menționează că, informația solicitată îi era necesară în scopul acordării
asistenței juridice clientului (părții vătămate) în faza de executare a documentului
executoriu, pentru ca executorul judecătoresc să poată expedia încheierea privind
reținerea plăților din eventualul salariu al deținutului de la locul de executare a
pedepsei.

Afirmă că, prin răspunsul din 30.05.2014 Departamentul Instituțiilor
Penitenciare a refuzat eliberarea informației solicitate, însă reclamantul a indicat că,
nu este de acord cu refuzul Departamentului Instituțiilor Penitenciare și îl consideră
ilegal și neîntemeiat.

Susține că, fiind apărător al părții vătămate Perju Marian în procesul penal,
are dreptul să solicite informația privind locul unde își execută pedeapsa
condamnatul Patlaciuc Piotr Mihai, în vederea acordării asistenței juridice la
încasarea sumelor de bani percepute de la condamnat, iar Departamentul

Instituțiilor Penitenciare este obligat să-i ofere informația.

Invocă că, refuzul Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a-i comunica informația solicitată, i-a cauzat stres, frustrare, precum și multe incomodități din cauza imposibilității acordării asistenței juridice clientului.

Solicită constatarea ilegalității refuzului de a elibera informația referitoare la locul unde își execută pedeapsa Patlaciuc Piotr Mihai, obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare să comunice locul unde își execută pedeapsa cetățeanul Republicii Moldova, Patlaciuc Piotr Mihai, născut la 07.07.1959 în or. Hîncești, condamnat în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 14.06.2012, încasarea de la pîrît a prejudiciului moral în mărime de 3000 lei și încasarea cheltuielilor pentru timpul de muncă pierdut în mărime de 5000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22.10.2014 s-a admis parțial acțiunea.

S-a constatat ilegal refuzul Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a elibera lui Glușcenco Eugeniu informația referitoare la locul unde își execută pedeapsa Patlaciuc Piotr.

S-a obligat Departamentul Instituțiilor Penitenciare să comunice lui Glușcenco Eugeniu locul unde își execută pedeapsa cetățeanul Republicii Moldova Patlaciuc Piotr, născut la data de 07.07.1959 în or. Hîncești, condamnat în baza art. 190 alin.(5) CP prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 14.06.2012.

S-a încasat din contul Departamentului Instituțiilor Penitenciare în beneficiul lui Glușcenco Eugeniu suma de 2000 lei cu titlu de prejudiciu material și 1500 lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma de 3500 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 au fost respinse apelurile declarate de Glușcenco Eugeniu și de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, fiind menținută fără modificări hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 octombrie 2014.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că, conform art.53 alin. (l) lit. d) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002, avocatul are dreptul să solicite informații, referințe și copii ale actelor necesare pentru acordarea asistenței juridice instanțelor judecătorești, organelor de drept, autorităților publice, altor organizații, care sînt obligate să elibereze actele solicitate în conformitate cu legislația în vigoare.

Instanța de apel a conchis că, reclamantul-apelant fiind apărător al părții vătămate Perju Marian, are dreptul să solicite informația privind locul unde își execută pedeapsa condamnatul Patlaciuc Piotr, în vederea acordării asistenței juridice la încasarea sumelor de bani percepute de la condamnat, iar Departamentul Instituțiilor Penitenciare, este obligat să o ofere.

Totodată, instanța de apel a reținut că, datele pe care apelantul-pîrît le apreciază ca fiind cu caracter personal sunt de accesibilitate publică, fiind expuse pe

site-ul oficial al Curții Supreme de Justiție și anume decizia din 21.01.2014 pe dosarul nr. 1ra-32/2014, respectiv, prin interpelarea înaintată apelantul-reclamant avea nevoie doar să afle locul unde își execută pedeapsa condamnatul.

Alegațiile apelantului-pîrît referitor la art. 3 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, sunt nefondate, or în această categorie nu se includ și datele despre locul unde condamnatul își execută pedeapsa - informația care a și fost solicitată, de către apelantul-reclamant.

În acest sens, nu sunt întemeiate nici argumentele invocate de apelantul - pîrît, și anume trimiterea la art. 8 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, or, ele se referă la subiecții ce prelucrează datele cu caracter personal, însă apelantul-reclamant nu intră în categoria subiecților care prelucrează datele referitoare la condamnările persoanei.

Conform art.21 alin.(3), lit. o) al Legii privind accesul la informație, persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acțiune sau inacțiune a persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informații, dar în special cu privire la cauzarea unor prejudicii materiale și/sau morale prin acțiunile ilegale ale furnizorului de informații.

Prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

În conformitate cu prevederile art. 1423 alin. (1) din Codul civil, „mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vatamate”.

Potrivit pct. 25 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09.10.2006, instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt.

Instanța de apel a invocat că, apelantul-reclamant a solicitat încasarea din contul pîrîtului a prejudiciului moral în mărime de 3000 lei, iar prima instanță just a admis parțial această cerință, or suma prejudiciului moral solicitată, în speță este exagerată.

Mai mult ca atât, s-a constatat corect de către instanța de fond că, refuzul Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a-i comunica apelantului-reclamantul informația solicitată, i-a cauzat stres, frustrare, precum și multe incomodități din

cauza imposibilității acordării asistenței juridice calificate clientului, precum și prin însăși faptul încălcării legii și refuzului eliberării informației interpelate, astfel întemeiat s-a încasat suma de 1500 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Este important de remarcat faptul că apelanții, utilizând calea de atac nu au prezentat în instanța de apel probe, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărîrea contestată, iar esența alegațiilor din apeluri sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost corect dezlegate.

La 19 mai 2015, Departamentul Instituțiilor Penitenciare în termen, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului se invocă că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Se mai invocă în recurs că, avocatul Glușcenco Eugeniu nu a anexat copia mandatului la interpelarea adresată Departamentului Instituțiilor Penitenciare. Astfel, în cazul în care avocatul Glușcenco Eugeniu respecta prevederile Legii cu privire la avocatură, acest fapt nu îl împiedica să se adreseze cu o nouă cerere către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, cu anexarea copiei mandatului pentru obținerea informației solicitate anterior.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurente se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe când, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Corolevschi

Iurie Bejenaru